

3. Високотехнологічний розвиток переробної та харчової промисловості:
 - 3.1. Впровадження технологій з виробництва, збереження та переробки лісосировини, сільськогосподарської продукції.
 - 3.2. Застосування нових продуктів у харчовій промисловості.
 - 3.3. Застосування нових технологій в агропромисловому виробництві.
4. Охорона і оздоровлення людини та навколишнього природного середовища:
 - 4.1. Заходи, спрямовані на охорону здоров'я людини.
 - 4.2. Заходи, спрямовані на охорону навколишнього природного середовища (протипаводковий захист, нові системи водовідведення та водозабезпечення).
5. Розвиток людського та інтелектуального капіталу.
 - 5.1. Розвиток інноваційної культури суспільства.
 - 5.2. Розвиток інноваційної інфраструктури (створення спеціалізованих цільових та приватних інноваційних фондів, бізнес-інкубаторів, технологічних фірм, інноваційних кластерів, інноваційних та венчурних бірж тощо).

Наголосимо, що високою чутливістю і здатністю до інновацій володіє сфера послуг. Однак в силу відсутності статистичних даних, які б облікували статистичну діяльність у сфері послуг та сільському господарстві важко оцінити інноваційну діяльність регіону у повному обсязі та окреслити напрями її трансформації.

Пропонуємо органами статистики розробити і включити в обіг інформацію по інноваціям у інших секторах економіки, а не лише у промисловості, а також розширити перелік інновацій згідно існуючих нових класифікацій (соціальних, екологічних, освітніх тощо).

Органам регіональної влади слід сприяти формуванню нових напрямів інноваційної діяльності та появу нових центрів інноваційної діяльності: у Львові – потужного ІТ-кластеру, в Чопі – на базі СЕЗ – створення логістичного центру та технологічного парку у рамках СЕЗ та ТІПР тощо.

З метою активізації та стимулювання інноваційної діяльності Карпатського регіону як потужного чинника трансформації вважаємо за доцільне активно заохочувати інноваційні підприємства до міжнародного науково-технічного та інноваційного співробітництва. Регіональна інноваційна політика повинна стати найважливішим фактором виведення економіки із кризи та забезпечення її динамічного зростання.

Література

1. Федулова Л.І. Проблеми винахідницької діяльності в Україні: регіональний аспект / Л.І. Федулова // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 1. – С. 197–204.
2. Ковальова Ю.М. Механізм регулювання соціально-економічного розвитку регіону на основі формування кластерів / Ю.М. Ковальова // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 4. – С. 179–187.
3. Зінь Е., Валюх А. Механізм розвитку регіональної інноваційної діяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ashsu.org/index.php?module=pagemaster&PAGE_user_op=view_page&PAGE_id=403
4. Наукові парки отримали спеціальний закон [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.in.gov.ua/index.php?get=news&id=1911>
5. Бажал Ю.М. Економічна теорія технологічних змін: навч. посібник / Ю.М. Бажал. – К. : Заповіт, 1996. – 240 с.
6. Федулова Л. Оцінка рівня інноваційно-технологічного розвитку регіонів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/monitor/oktober08/18.htm>
7. Визначено порядок створення та функціонування національних інноваційних кластерів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.in.gov.ua/index.php?get=news&id=1889&page=2>
8. Бунтовский С.Ю. К вопросу о создании условий развития инновационной деятельности / С.Ю. Бунтовский // Напрями і моделі трансформації інноваційної діяльності у контексті міжнародної інтеграції: тези доп. і повідом. Міжнар. наук.-практ. конф. (Донецьк, 18–19 жовтня 2007 р.) / НАН України. Ін-т економіки пром-сті; редкол.: О.І. Амоша (відп. ред.) та ін. – Донецьк, 2007. – С. 47.
9. Що таке український прорив. План дій на завтра очима голови УСПП [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/339/159/12268>

УДК 330.341.1:332.1

А.П. ПАВЛЮК
Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ РЕГІОНІВ

У статті проаналізовано особливості інноваційного розвитку регіонів України, здійснено групування регіонів за характером інноваційних процесів. Визначено головні чинники динаміки регіонального інноваційного процесу. Обґрунтовано необхідність активного регулювання регіонального інноваційного розвитку на основі державно-приватного партнерства.

In the article the author analyzes the innovative development of Ukrainian regions and makes the grouping of regions depending on the character of innovative process. The author also defines the main factors of regional innovative process and proves the necessity of active management in regional innovative development on the principles of government-private partnership.

Процеси інтеграції України у високотехнологічне конкурентне середовище зумовили необхідність формування інноваційної моделі розвитку, в якій роль головного джерела довготривалого економічного зростання відіграють наукові надбання та їхнє технологічне застосування. Наука й інновації розглядаються не тільки як фундамент і інструмент підвищення конкурентоспроможності й безпеки, але і як базовий елемент суспільства нового типу, заснованого на знаннях [1, с. 37].

Інноваційний чинник сьогодні є визначальним для формування конкурентоспроможності економіки як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях. Перехід до інноваційної моделі розвитку регіональної економіки дозволить стабілізувати та забезпечити сталий розвиток економіки держави в цілому з максимальним врахуванням та використанням місцевих природних, сировинних, інших особливостей регіонів, ефективно застосувати науковий, виробничий і ресурсний потенціал регіонів. Здатність ефективно використовувати інновації є найбільш дієвим інструментом підвищення продуктивності праці і залучення іноземних інвестицій. Державною стратегією регіонального розвитку України одним із головних завдань регіональної політики визначено реструктуризацію економічної бази регіонів на новій технологічній основі [2]. Інноваційна спроможність регіону є домінуючим чинником формування його конкурентоспроможності в майбутньому, адже саме інновації дозволяють створити стратегічні переваги в конкурентних сферах.

Проблеми інноваційного розвитку національної економіки вже тривалий час досліджуються вітчизняними вченими, зокрема В.М. Гейцем, В.П. Семиноженком, Б.Є. Кваснюком, А.І. Мокієм, Я.А. Жалілом та багатьма іншими. Утвердження інноваційної моделі економіки визначено ключовим пріоритетом стратегії соціально-економічного розвитку України [3, с. 112]. Активно формується законодавчо-нормативна база інноваційної діяльності. Проте проблеми інноваційного розвитку регіонів почали досліджуватись відносно недавно, коли актуалізувались питання регіонального розвитку держави. Зокрема, регіональним аспектам інноваційного розвитку присвячені праці Л.І. Федулової, П.Т. Бубенка, Л.А. Яремко. Значний вплив регіонального фактора на ефективність інноваційної діяльності актуалізує необхідність оцінки інноваційного потенціалу регіонів, дослідження чинників та перспектив інноваційного розвитку та формування регіональних аспектів державної інноваційної політики.

На сучасному етапі саме успішний регіональний інноваційний процес становить основу для переходу економіки країни на більш високий технологічний рівень і для підвищення її конкурентоспроможності. До головних чинників інноваційного розвитку регіональної економіки належать:

- наявність в регіоні промислових підприємств, виробнича база та технологічний рівень яких дозволяє запроваджувати інновації й виробляти в достатніх обсягах інноваційну продукцію;
- наявність сучасної науково-дослідницької бази, здатної забезпечити процес створення інновацій та підготовки до їх запровадження у виробництво;
- наявність висококваліфікованих трудових ресурсів, здатних створювати інновації (креативний потенціал) і їх розповсюджувати (підприємницький потенціал) для подальшої активізації інноваційних процесів.

Ці складові у сукупності з фінансовими, інвестиційними, інституційними, інфраструктурними характеристиками визначають інноваційний потенціал регіону.

Українські регіони дуже суттєво відрізняються за всіма складовими інноваційного потенціалу, а відтак, за передумовами запровадження інноваційної моделі розвитку регіональної економіки. В Україні історично склалися міжрегіональні диспропорції соціально-економічного, науково-технологічного, промислового та інноваційного розвитку. Промисловість регіонів базується переважно на традиційних технологіях, започаткованих ще в радянський період на ранніх стадіях індустріалізації. Неефективно залишається галузева структура промислового виробництва. Про диференційованість інноваційних процесів у регіонах свідчать дані таблиці 1, зокрема, про низьку інноваційну активність промислових підприємств в усіх регіонах. У цілому в Україні лише 13 % від загальної кількості промислових підприємств займалися інноваційною діяльністю у 2008 р., в той час, як інноваційна активність підприємств розвинених економічно та технологічно країн становить від 50 до 80 відсотків. Найвищими були показники інноваційної активності підприємств у м. Києві (29 %) та Івано-Франківській області (27,9 %), найнижчими – в Хмельницькій та Дніпропетровській областях та м. Севастополі. У більшості ж регіонів частка інноваційно-активних підприємств становить 10–13 %, тобто є в кілька разів нижчою за відповідний показник розвинених країн.

Обсяг реалізованої інноваційної продукції у 2008 р. становив 45,8 млрд грн, або 5,9 % від загального обсягу промислової продукції (порівняно з 6,7 % у 2007 р.). При цьому лише одна Луганська область забезпечила виробництво 27 % всього обсягу інноваційної промислової продукції України, а сумарна частка Луганської, Донецької, Запорізької, Дніпропетровської областей та м. Києва становила 70 %. Це обумовлено зосередженням саме в цих регіонах переважної частки промислового потенціалу країни.

Особливе значення для перспектив інноваційного розвитку регіону має місце у структурі його економіки машинобудування як галузі, що відіграє домінуючу роль в інноваційних процесах. За цим показником регіони також дуже різняться між собою. У той час як у Закарпатській (52,8 %) та Волинській (47,6 %) областях машинобудування забезпечує приблизно половину всього промислового виробництва, в Запорізькій, Одеській, Сумській

областях – третину, в значній частині регіонів (Вінницька, Дніпропетровська, Житомирська, Івано-Франківська, Київська, Луганська, Рівненська, Тернопільська, Чернігівська області) його частка становить менше 10 %. Загалом у структурі промисловості України частка машинобудування (що в 2007 р. становила 13 %) у 2–3 рази нижча за рівень, яких мають економічно розвинені країни. Наукоємність промислового виробництва України становить близько 0,3 %, що на порядок менше світового рівня. Фактичне фінансування науково-технічної діяльності з Державного бюджету протягом останніх 5 років не перевищує 0,4 % при визначених законодавством 1,7 % [4, с. 23].

Таблиця 1

Показники інноваційної діяльності в промисловості регіонів України в 2008 році

Регіон	Кількість інноваційно-активних підприємств, одиниць	Частка інноваційних підприємств у загальній кількості промислових підприємств, %	Обсяг витрат на інноваційну діяльність		Обсяг реалізованої інноваційної продукції		Частка реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі промислової продукції, %
			млн грн	на 1 особу, тис. грн	млн грн	на 1 особу, тис. грн	
АР Крим	40	13,2	225,6	114,6	280,1	142,2	2,3
Вінницька	50	16,2	133,8	80,3	119,6	71,8	1,0
Волинська	24	11,3	232,9	224,7	2139,2	2064,3	24,7
Дніпропетровська	63	8,5	1355,5	400,3	3229,1	953,6	2,3
Донецька	83	10,5	2740,4	606,3	7411,9	1640,0	4,6
Житомирська	41	11,4	48,5	37,3	201,8	155,3	2,3
Закарпатська	31	12,2	14,0	11,3	152,0	122,3	2,3
Запорізька	36	8,9	202,5	110,8	5345,2	2925,5	8,3
Івано-Франківська	92	27,9	501,0	362,6	598,1	432,8	5,2
Київська	62	12,6	133,0	76,8	617,8	356,6	2,8
Кіровоградська	39	14,6	40,6	39,3	426,9	413,1	7,1
Луганська	59	10,2	2179,0	929,8	12393,3	5288,1	17,6
Львівська	101	12,1	296,7	116,1	627,1	245,3	3,1
Миколаївська	55	13,5	342,0	285,1	174,4	145,4	1,2
Одеська	49	11,4	272,5	113,9	382,6	159,9	1,3
Полтавська	47	11,2	180,4	118,8	256,1	168,7	0,6
Рівненська	29	11,8	198,6	172,5	109,4	95,0	1,2
Сумська	30	11,3	97,2	81,7	1079,3	906,7	8,6
Тернопільська	43	16,1	62,7	57,2	262,4	239,4	6,0
Харківська	110	13,1	274,8	98,5	2884,7	1034,2	7,4
Херсонська	28	12,7	79,3	71,9	257,9	233,8	4,2
Хмельницька	16	4,2	179,5	133,4	58,9	43,8	0,6
Черкаська	37	11,6	15,5	11,8	2665,7	2035,0	13,6
Чернівецька	30	16,9	31,9	35,3	220,3	243,6	7,1
Чернігівська	42	17,4	385,7	341,8	394,2	349,3	3,9
м. Київ	155	29,0	1769,5	642,8	3530,1	1282,3	9,9
м. Севастополь	5	5,3	1,1	2,9	12,1	31,9	0,6
Україна	1397	13,0	11994,2	259,3	45830,2	990,7	5,9

Проведений аналіз показників інноваційного розвитку промисловості регіонів дозволив об'єднати їх у чотири групи за особливостями регіонального інноваційного процесу (табл. 2).

Таблиця 2

Групування регіонів за характеристиками інноваційного розвитку промисловості

Характеристика інноваційного розвитку промисловості регіону	Регіон
Регіони з відносно високим обсягом виробництва інноваційної продукції та відносно високою часткою інноваційної продукції в загальному обсязі промислового виробництва	Волинська, Запорізька, Луганська, Сумська, Черкаська, Харківська, м. Київ
Регіони з відносно високим обсягом виробництва інноваційної продукції та невисокою часткою інноваційної продукції в загальному обсязі промислового виробництва; найвищі обсяги витрат на інноваційну діяльність	Донецька, Дніпропетровська
Регіони з низькими обсягами виробництва інноваційної продукції та середньою часткою інноваційної продукції в загальному обсязі промислового виробництва	Житомирська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська, Херсонська, Чернівецька, Чернігівська
Регіони з дуже низькими обсягами виробництва інноваційної продукції та дуже низькою часткою інноваційної продукції в загальному обсязі промислового виробництва	АР Крим, Вінницька, Закарпатська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Хмельницька, м. Севастополь

Українські регіони також дуже суттєво відрізняються за своїм науково-освітнім та кадровим потенціалом. Основний потенціал наукових кадрів і науково-дослідних установ зосереджений у регіонах, де розміщені наукові центри НАН України – це м. Київ, Харківська, Дніпропетровська, Донецька, Львівська та Одеська області. У цих шести регіонах у 2007 р. було зосереджено 56,3 % організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи та 78,2 % науковців, 52 % студентів. Регіональні відмінності за міжнародними індикаторами розвитку “суспільства знань” в Україні є разючими: від 24,2 дослідників на 1000 осіб економічно активного населення у м. Київ до 0,2 у Хмельницькій області.

Критерії сприятливого клімату для розвитку інноваційних процесів, що найчастіше використовуються в сучасній науковій літературі і в практиці стратегічного планування регіонального розвитку, зосереджені на двох групах чинників:

1) інституційні чинники (в тому числі нормативно-законодавча база), що забезпечують ефективне використання накопиченого інтелектуального потенціалу, наявність інвестиційних ресурсів;

2) розвиненість інноваційної інфраструктури, що забезпечує взаємодію як з галузями, що забезпечують господарюючі суб'єкти необхідними ресурсами (комплектуючими, інформацією, банківськими, страховими та іншими послугами), так і взаємодію з місцевим співтовариством (органами влади, громадськими організаціями тощо) [5, с. 24].

Важливою ланкою регіонального інноваційного процесу є інноваційна інфраструктура, що забезпечує взаємодію суб'єктів інноваційної діяльності. Законодавством України передбачено створення та функціонування таких основних елементів інноваційної інфраструктури, як інноваційні бізнес-інкубатори, інноваційні центри, технопарки, технополіси [6], ефективність яких доведена досвідом розвинених країн. На сьогодні в Україні найбільш ефективною організаційно-економічною формою інтеграції науки й виробництва є технопарки. Двадцять технопарків, діяльність яких визначена законом [7], демонструють позитивні результати діяльності.

З метою сприяння інноваційній діяльності в регіонах передбачено створення мережі регіональних центрів інноваційного розвитку [8]. Головними завданнями центрів є аналіз інноваційного потенціалу, підтримка впровадження програм і проєктів інноваційного розвитку регіонів, інформаційно-консалтингове забезпечення інноваційної діяльності, розбудова регіональної інноваційної інфраструктури. Станом на середину 2009 р. в Україні вже створено мережу з 13 регіональних центрів інноваційного розвитку та 5 їх представництв.

Нерівномірний розподіл інноваційного потенціалу вимагає чіткої і скоординованої дії державних і регіональних органів влади щодо реалізації державної інноваційної політики на регіональному рівні. Структурна перебудова в регіонах повинна базуватись на більш активному управлінні інвестиційними та інноваційними процесами на основі системного підходу.

Зміцненню і розвитку інноваційного потенціалу регіонів сприятиме реалізація комплексу завдань, серед яких насамперед слід визначити наступні:

- формування ефективного діючого цивілізованого ринку інновацій;
- створення на місцевому рівні ефективного організаційного і фінансового механізму підтримки і розвитку інноваційної діяльності шляхом цільового фінансування з бюджету, прямих і непрямих фінансових дотацій, податкових пільг, державних контрактів і державного замовлення на інноваційну та високотехнологічну продукцію;
- залучення регіонів до міжнародного і міжрегіонального науково-технічного співробітництва;
- розробка та реалізація програм інноваційного розвитку в кожному із регіонів;
- створення нових і підвищення ефективності діяльності існуючих організаційних структур, що здійснюють інноваційну діяльність – технопарків, інноваційних центрів, бізнес-інкубаторів тощо.

Перспективним напрямом діяльності є формування регіональних інноваційних кластерів – комплексів підприємств (промислових компаній, дослідницьких центрів, наукових установ), органів державного управління, громадських організацій на базі територіальної концентрації мереж спеціалізованих постачальників, основних виробників і споживачів, пов'язаних технологічним ланцюжком.

Стимулювання інноваційної активності повинно бути спрямовано також на розвиток інноваційної культури, ініціювання внутрішньої готовності й здатності людей, суспільства до реалізації нововведень.

Подальший розвиток державного управління регіональними інноваційними процесами передбачає удосконалення податкової системи, амортизаційної політики, забезпечення державного фінансування певної частки проєктів, зокрема в галузі фундаментальних досліджень, сприяння зростанню обсягів та збільшенню частки недержавного фінансування науково-дослідної діяльності, розвитку інфраструктури, сформування системи державних контрактів і державного замовлення на інноваційну та високотехнологічну продукцію, посилення міжнародного науково-технічного співробітництва, запровадження програм щодо надання в оренду малим та середнім підприємствам обладнання та приміщень на пільгових умовах, створення інноваційних, технологічних бірж, організацію заходів щодо підготовки кадрів, поглиблення участі в міжнародних інформаційних системах [9, с. 11].

Для інноваційного розвитку регіону важливо забезпечити залучення до цього процесу усіх суб'єктів регіонального розвитку: бізнес, органи державного управління та місцевого самоврядування, науково-дослідні й освітні установи, недержавні організації.

Регіональні інноваційні процеси значною мірою визначатимуть перспективи соціально-економічного розвитку України, забезпечення її міжнародної конкурентоспроможності в нових умовах високо динамічної світової економіки.

Література

1. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: в 3 т. Т. 2: Інноваційно-технологічний розвиток економіки / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.С. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – 564 с.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року. Затв. постановою КМУ № 1001 від 21.07.2006. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
3. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом Європейської інтеграції” / Авт. кол.: А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
4. Світовий досвід та вітчизняна практика забезпечення розвитку інноваційної діяльності. Інформ.-аналіт. матер. до парламентських слухань на тему “Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів”. – Економіст. – 2009. – № 6. – С. 18–27.
5. Чернова О.А. Императивы инновационного развития региональных экономических систем. – Региональная экономика: теория и практика. – 2009. – № 5 (98). – С. 24–30.
6. Закон України “Про інноваційну діяльність” № 40-IV від 4.07.02 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.
7. Закон України “Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків” № 991–XIV від 16.07.1999. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.
8. Розпорядження КМУ від 03.05.2007 р., № 255 “Питання утворення регіональних центрів інноваційного розвитку”. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
9. Тарасова В.В. Регіонально-інноваційні чинники розвитку міжнародного економічного співробітництва: Автореф дис. . . канд. економ. наук. – К.: КНЕУ, 2004 – 17 с. – Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/inode/37374.html>

УДК 338.48(477):330.341:339.92:061.1

С.В. БІЛОУС

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Проаналізовано стан розвитку інноваційних процесів в туристичному бізнесі України їх роль та значення для української економіки. Визначено основні проблеми його стратегічного розвитку в зв'язку з інтеграцією до Європейського союзу. Проаналізовано та обґрунтовано відповідні нормативні документи.

The state of innovation in the tourism business in Ukraine, their role and significance for Ukrainian economy is analyzed. The main problems of its strategic development in connection with the integration into the European Union. The proper normative documents are analysed and justified.

Постановка проблеми. В Україні управління туристичною галуззю здійснюється дуже недосконало. Основними причинами гальмування розвитку туристичної галузі є:

- недостатній рівень інвестицій у розвиток туристичної інфраструктури;
- відсутність збалансованості, єдності та узгодженості органів, яким підпорядковуються заклади розміщення туристів, санаторно-курортні, оздоровчі та рекреаційні заклади;
- низький рівень сервісу та якості наданих послуг у переважній більшості туристичних закладів;
- відсутність інноваційних проектів та в'язлий хід самих інноваційних процесів в туристичному бізнесі;
- відсутність наукових досліджень з питань розвитку перспективних видів туризму;
- недостатність державної підтримки маркетингових заходів з промоції національного туристичного продукту;
- відсутність єдиної системи державного управління туристичним бізнесом у регіонах;
- складна система оподаткування, невирішеність питань із приватизації землі та захисту приватного капіталу, нестабільність законодавства.

Зі всіх перелічених проблем одною з основних виступає проблема розробки та реалізації інноваційних моделей розвитку туристичних зон, а також більш потужний розвиток інших інноваційних процесів, на ній зупинимося більш детально. В час економічної кризи даний вид діяльності є дуже перспективним, адже інвестування інноваційної діяльності може принести досить швидко віддачу. Окрім того, сьогодні набуває все більшого характеру динаміка вичерпання чинників екстенсивного економічного розвитку, це загострює питання пошуку нових факторів прискорення економічної динаміки, що відповідають сучасному стану розвитку світової економіки. Тому запровадження в Україні інвестиційно-інноваційної моделі економічного зростання стає просто необхідністю, а дана модель передбачає зростання та розвиток серед іншого і туристичної галузі, як такої, яка дарує великі перспективи. Економічні реформи, що мали місце в нашій державі не створили необхідних умов для примноження та зміцнення інтелектуального потенціалу українського суспільства, інноваційного розвитку економіки, освоєння нових високих технологій.